

АГЕЙ въведение

1. Заглавие. Заглавието на книгата е просто името на пророка, който е неин автор.

Агей, евр. Chaggai, означава „празничен“ или „празничен“, което вероятно предполага, че е роден на празничен ден.

2. Авторство. Агей е първият от тримата малки пророци след изгнанието. Нищо не е за него не се знае нищо друго освен това, което е разкрито в пророчеството му и това, което е казано за него в книгата Ездра (Ездра 5:1; 6:14). Някои смятат, че той е бил толкова напреднал във възрастта, когато е изрекъл пророчествата от книгата си, че е видял предишния Храм (вижте върху Агей 2:3). Независимо дали е така или не, Агей въпреки това може да се счита за връзка между стария и новия Храм.

3. Историческа обстановка. Когато Кир Велики завладява Вавилон (539 г. пр.н.е.), той незабавно въвежда политика на помирение спрямо религията на завладения народ, като дори проявява уважение към вавилонския бог Мардук. Същото това общо отношение на помирение към религиозните чувства на завладения народ от неговата империя е показано в неговия декрет, разрешаващ завръщането на евреите и възстановяването на еврейския храм в Йерусалим (Ездра 1:1–4). Възползвайки се от този декрет, сравнително малка група изгнаници, под ръководството на Зоровавел (или Шешбацар; вижте върху Ездра 1:8), потомък на Давид, се завръщат в родината си и малко след това полагат основите на Втория храм (Ездра 2:64; 3:1–10). През цялото царуване на Кир и неговия наследник Камбиз, враговете на евреите се стремят да осигурят царски указ, за да спрат това дело (Ездра 4:5). Господ обаче се намеси в полза на Своя народ (виж Дан. 10:12, 13) и попречи на тези врагове да успеят. По този начин пътят остана отворен за завърналите се изгнаници да продължат напред във възстановяването на дома Господен.

След такова обещаващо начало обаче, работата по Втория храм постепенно се забавя, докато на практика не спира, главно поради продължаващата опозиция и спънки от страна на самаряните (виж Ездра 4:1–5). Обезкуражените изгнаници се насочват към обработка на собствените си парцели земя и към построяване на жилищни помещения. Онези, които скърбят, когато са положени основите на Втория храм (виж Ездра 3:12), едва ли осъзнават докъде ще доведе техният пример, който ще обезкуражи всички, които се стремят да възстановят Божия дом.

След Камбиз идва краткото царуване на Лъжесмердис (през 522 г. пр.н.е.). Това доказва голям неуспех за завърналите се изгнаници. Очевидно отмъстителните самаряни най-накрая успяват да издействат от този цар, който е описан от Дарий като разрушител на храмове, указ за спиране на работата в Йерусалим (вижте РК 572, 573). Всички тези неща карат завърналите се изгнаници да заявят, че не е дошло подходящото време за възстановяване на Храма (вижте върху Агей 1:2). Когато хората спират работата по Божия дом и насочват вниманието си към собствените си жилища и земи, Господ ги посещава със суша и ги изправя пред поражение във всичките им планове. Повече от година Храмът е напълно пренебрегван. Междувременно Лъжесмердис е убит от Дарий, който се възкачва на трона и отменя указите на Смердис.

Именно за да се справи с тази окаяна ситуация на духовна летаргия, Господ въздигна пророците Агей и Захария. Техните послания на предупреждение и укор, на увещание и насърчение, подтикнаха хората към действие, докато накрая работата по Храма беше започната

възобновено през втората година на Дарий (Агей 1:14, 15). Едва след като хората действително започнали отново работа по Храма, уповавайки се на Божиата закрила, Дарий, цар, който се опитвал да подражава на Кир по много начини, издал друг официален указ за възстановяването на Храма. Това потвърдило и затвърдило първоначалния указ на Кир (Ездра 5:3 до 6:13). Под вдъхновяващото ръководство на пророците Агей и Захария, на управителя на завърналите се изгнаници Зоровавел и на първосвещеника Исус Навин (Ездра 5:1, 2; 6:14), хората продължили напред с енергия и ревност и завършили строителството на Храма през шестата година на Дарий (Ездра 6:15). По този начин, от гледна точка на резултатите, които се виждали веднага, Агей трябва да бъде сред най-успешните пророци.

4. Тема. Четирите послания, съставляващи книгата на Агей, са били предназначени да събудят отслабналия дух на хората, да ги вдъхновят с волята да правят велики дела за Бога. Агей осъзнал важността на Храма като видимо място на Божието присъствие и като силната връзка, необходима за обединяване на нацията във вяроност към завета и послушание към Закона. Агей насърчил завърналите се изгнаници да насочат всички усилия към възстановяването на Храма.

В своята цялост, посланието на Агей среща по-бърз и нетърпелив отклик както от водачите, така и от народа, отколкото тази на който и да е друг пророк. За разлика от това, този на Еремия беше напълно и открито отхвърлен. Повечето от пророците всъщност се сблъскаха с опозиция, варираща от апатия през презрение до преследване. Но Агей се откроява като най-успешния от пророците, ако незабавното спазване на неговото послание може да се счита за мярка за успеха на един пророк. Благородният пример на водачите и народа е изключително достоен за подражание днес.

Именно духът на сърдечно сътрудничество доведе, за забележително кратко време, до завършването на Господния дом. Същият дух ще доведе и в наши дни до завършването на духовния Божи дом и до установяването на Неговото вечно царство (1 Петрово 2:5; вж. Матей 24:14). Ако духът, проявен от юдеите по времето на Агей, беше продължил, славните обещания, дадени на бащите от пророците, скоро щяха да се изпълнят и Месията щеше да дойде (ПК 703, 704), да умре и да започне вечното Си царуване (вижте том IV, стр. 27-32). Посланието на Агей към църквата днес е не само предупреждение и увещание, но и голямо насърчение.

5. Очертание.

I. Първото послание на Агей, 1:1-15.

A. Безразличието е порицано, 1:1-6.

B. Причината за сушата, 1:7-11.

B. Отговорът на хората на посланието на пророка, 1:12-15.

II. Второто послание на Агей, 2:1-9.

A. Онези, които скърбят за бившия Храм, са утешени, 2:1-5.

B. Славата на новия Храм ще надмине тази на предишния Храм, 2:6-9.

III. Третото послание на Агей, 2:10-19.

A. Недостатъчен религиозен формализъм, 2:10-14.

B. Хората трябва да се подчиняват, за да получат Божиите благословии, 2:15-19.

IV. Четвъртото послание на Агей, 2:20-23.

A. Поражението на народите, противопоставящи се на Бога, 2:20-22.

B. Лично обещание към Зоровавел, 2:23.

ГЛАВА 1

1 Агей укорява народа за това, че е пренебрегнал строежа на дома. 7 Той ги подбужда към сградата. 12 Той обещава Божията помощ на онези, които напредват.

1. Дарий. Втората година на Дарий Хистасп е била 520/519 г. пр.н.е. и по двата вида календарна година — започваща през пролетта или есента (виж том III, стр. 98, 99).

Шести месец. Тоест, Елул, еврейският месец, започващ през август или септември (виж том II, стр. 116).

Първи ден. Денят на празника на новолунието (виж Числа 28:11, 14), подходящо време за подтиквање на строежа на Храма (за датировката виж стих 15).

Зоровавел. Вижте Ездра 3:8. Той също е известен като Шешбазар (виж Ездра 1:8).

Губернатор. Евр. паха, „подчинен управител“, някой, който е бил подчинен на сатрап.

Въпреки че Зоровавел, член на Давидовия дом, е имал политическото ръководство на Юдея, той го е притежавал само като заместник на чужд владетел.

Исус Навин. Баща му е отведен в плен във Вавилон от Навуходоносор (виж 1 Лет. 6:15). Пророк Захария, съвременник на Агей, често споменава Исус Навин (Зах. 3; 6:11). Родословието на Зоровавел и Исус Навин вероятно е дадено, за да се посочи правото им на властови позиции, съответно като потомци на Давид и Аарон.

2. Господ на Силите. Вижте върху Йеремиа 7:3.

Време е за това. Хората изтъкнаха този фалшив аргумент за неуспеха си да постигнат възстановяването на Храма. Те очевидно погрешно са интерпретирали 70-годишното пророчество на Еремиа, казвайки, че периодът на плен не е бил напълно завършен. Очевидно са твърдели, че чакат завършването на 70 години от разрушаването на Храма през 587/586 г. пр.н.е. (виж том III, стр. 99, 100), период, който ще завърши през 518/517 г., време малко по-късно от това на тези послания (520/519 г. пр.н.е.; виж на стих 1). Трудностите, с които се сблъскали, които възпрепятствали възстановяването на Храма, те обявили за укор от Бога за преждевременната им бързина. Но самият факт, че Дарий е отменил забраната на узурпатора Смердис за построяването на Храма (виж стр. 1074), би трябвало да даде на евреите всеки стимул да възобновят работата по дома Господен (виж EGW, Допълнителни материали върху Агей 1:2).

3. Словото Господне. Вижте върху Соф. 1:1.

Пророкът. Както Агей, така и съвременникът му Захария се наричат пророци (Зах. 1:1; виж върху Ав. 1:1).

4. Време ли е? Бог упреква евреите, че позволяват на комфортния им живот в добре обзаведени къщи да ги заслепи за необходимостта от възстановяване на Храма. Колко често хората са бдителни за собствените си материални нужди и слепи за духовните си нужди и за нуждите на Божието дело на земята. Докато хората отлагат изграждането на духовния дом на Господа (1 Петрово 2:5), дотогава ще се забавя и неговото завършване.

Киелед. От еврейската дума sarhan, „покривам“ или „обшивам [с дърво]“ (вж. Йеремиа 22:13–15).

5. Господ на Силите. Вижте върху Йеремиа 7:3.

Помислете. Господ винаги призовава човека към сериозно мислене и разум (вижте Исаия 1:18).

6. Посяха много. Трудът на хората по време на предходната суша даде оскъдни резултати. връща се, защото Бог е отказал благословията Си (виж Агей 2:15–17; вж. Втор. 28:38–47; Притчи 11:24).

Торба с дупки. Поразителен пример за липсата на просперитет, която Юдея е претърпяла, защото хората не са били ревностни в служба на Господа. Такъв е неизбежният резултат от материалистичната философия на живота. За коментар относно относителната стойност на духовните и материалните неща и важноста на това да се поставят първите неща на първо място вижте Матей 6:24–34; 19:21, 22.

7. Помислете. Втори божествен призив (вижте стих 5) да събуди хората от греховните им безразлично отношение (вижте Исая 1:18).

8. Планина. Вероятно това се отнася за хълмистата местност близо до Йерусалим, евентуално за „царска гора“ (виж върху Неемия 2:8), където дървен материал можел бързо да се добива.

9. Очаквах много. Очевидно завърналите се изгнаници са имали големи надежди за мир и просперитет след завръщането си в Юдея и са били зле подготвени за трудностите, с които са се сблъскали.

Защо? На хората е казано многозначително, че провалът на реколтата им не се дължи само на естествени причини, а на Бога, който контролира силите на природата, на Него, чийто „дом“ са пренебрегнали.

Бягай. Идиом, показващ нетърпението и бързината, с които евреите са строили просторни и удобни домове за себе си.

10. Остана. Сушата беше толкова силна, че дори росата не падна.

11. Призовах. Пророкът желае да изясни, че тази суша не е била просто причинена от естествени причини, а е била докарана от Бог, за да покаже на хората грешността на техните пътища.

Царевича. Тоест, „зърно“ или „зърнени храни“ от всякакъв вид.

12. Остатък. Само сравнително малък брой изгнаници се завърнали в Юдея (вижте върху Ездра 2:64).

Подчини се. Апелът на Агей беше ефективен (ст. 12–15) и делото по възстановяването беше старателно извършено.

13. Пратеник. Евр. мал'ак, често човешки пратеник; мал'ак е и обичайната дума за „ангел“ в Стария завет. Агей говори за себе си, както никой друг пророк, като за „пратеник Господен“ (виж върху Мал. 1:1).

Аз съм с теб. Покаянието им е прието и Бог обещава Своята защита (виж Пс. 23:4; 91:15; Исая 43:2). Веднага щом хората решиха да се подчинят на Господа, посланията на укор бяха заменени от думи на насърчение. Увереността в Божието присъствие сред хората им даде обещание за всички други благословии, защото те със сигурност ще съпътстват Божието присъствие.

14. Управител на Юдея. Вижте стих 1.

Остатък. Вижте стих 12.

Работил е. Буквално „работил е работа“ или „направил е работа“. Хората бяха подтикнати да действат и обърнаха внимание на посланията на Господа. Вдъхновението, донесено от пророците Агей и Захария, беше мощен стимул за водачите на Юда да започнат работа и те откликнаха на призива, като започнаха да строят, „с Божиите пророци, които им помагаша“ (Ездра 5:1, 2).

Господ на Силите. Вижте върху Йеремиа 7:3.

15. Двадесет и четвърти ден. Предходното послание на Агей беше дадено „на първия ден от месеца“ (ст. 1). Като се има предвид времето, необходимо за планиране и събиране на материали, реакцията на жителите на Йерусалим и Юдея беше наистина бърза.

Шести месец. Вижте стих 1. Втората година на Дарий е била 520/519 г. пр.н.е., или есента или пролетно лятоброене (виж том III, стр. 99). Но ако Агей го е изчислил по еврейския граждански

календарна година, започваща със 7-ия месец, през есента (виж том II, стр. 109, 110, 116), „шестият месец“ би настъпил през 519 г.; докато в календарна година, започваща през пролетта, 6-ият месец би бил през 520 г. Ако твърдението на Агей, че реконструкцията е започнала през „втората“ година на Дарий, се приравни към твърдението на Ездра, че работата по Храма е била спряна до „втората“ година на Дарий (гл. 4:24), и ако Ездра е използвал есенно изчисление за годината (виж том II, стр. 109–121; том III, стр. 101–107; виж също SH Хорн и Л. Х. Ууд, „Хронологията на Ездра 7“, преработено издание, 1970 г.), тогава трябва да се заключи, че Агей е използвал есенно изчисление.

Използването на година, започваща с есен, обаче би означавало, че текстът представя посланията на Агей извън хронологичен ред, подредба, която, макар и съвсем не е невъзможна и не е непозната другаде в Библията (вж. Допълнителна бележка върху Ездра 4), се смята от повечето коментатори за противоречаща на силата на съдържанието на посланията на пророка. Поради тази причина почти всеобщо се смята, че Агей е използвал пролетно летоброене; и в този случай 24-ият ден от 6-ия месец във втората година на Дарий би бил приблизително 21 септември 520 г. пр.н.е. (вж. том III, стр. 99).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1–15CS 261; PP 527–529; 6T 458
2 PK 573; 5T 269
4 5T 269
4–6PK 574; PP 527
5–10, Изд. 143
7, 8 PK 575
9–11PK 574; PP 527
12–14PK 575

ГЛАВА 2

- 1 Той насърчава народа за делото, като обещава по-голяма слава за втория храм, отколкото е била в първия. 10 В образа на светите и нечисти неща той показва, че греховете им пречат на делото.
20 Божието обещание към Зоровавел.

1. Седми месец. Това е Тишри, еврейският месец, започващ през септември или октомври (виж том II, стр. 116).

2. Остатък. Или „остатък“. Същата еврейска дума, шеерит, е използвана тук и в гл. 1:12, 14.

3. Кой е останал? Тъй като не са изминали съвсем 70 години (виж гл. 1:2) от разрушаването на Храма, е напълно възможно някои от по-възрастните хора, присъстващи там, да са виждали предишния Храм в детството си. Някои коментатори смятат, че самият Агей е бил достатъчно възрастен, за да го е видял. Разликата между великолепната „слава“ на Соломоновия храм и разочарователния вид на тази сграда сигурно е донесла дълбока скръб на хората, каквато са изпитвали при полагането на основите 15 години по-рано (Ездра 3:11–13).

Нищо. Йосиф Флавий твърди, че Вторият храм е бил само наполовина по-висок от този на Соломон. Храм и в много отношения по-нисък от него („Древности“ viii. 3. 2; xv. 11. 1). Основната разлика обаче не беше в размера, а във блясъка на външния вид и богатите украшения от злато и скъпоценни камъни.

4. Бъди силен. Тези думи на насърчение бяха изречени три пъти за акцент. (вж. четири пъти в Исус Навин 1:6, 7, 9, 18).

Аз съм с теб. Вижте гл. 1:13.

5. Завет. Господ беше обещал, че ще бъде със Своя народ (Изм. 29:45).

Изход от Египет. Израилтяните винаги са смятали избавлението от Египет за изключително събитие (вижте върху Амос 2:10).

Дух. Тук Бог даде на хората уверението, че Неговият Свят Дух ще пребъдва с тях (виж Рим 5:76).

6. Господ на Силите. Вижте върху Йеремия 7:3.

Още веднъж. Или „отново“. За да могат хората да се научат да приемат и ценят високо Втория храм, Агей предсказва, че в бъдеще неговата слава ще надмине значително тази на Соломоновия храм. Чрез употребата на думата „още“ или „отново“ пророкът се връща към предишни проявления на Божията сила, включително вероятно разтърсването на земята във връзка с даването на закона на планината Синай (вижте Пс. 68:7, 8).

7. Всички народи. Тъй като пророкът тук говори за първото пришествие на нашия Господ, Това вероятно е препратка към падението на народи и империи, което се е случило след времето на Агей (виж стихове 21, 22).

Желание. Евр. chemdah, от chamad, „желая“. „Желанието на всички народи“ дойде до Вторият храм — построен от Зоровавел и по-късно възстановен от Ирод Велики — когато Христос е проповядвал и е лекувал в неговите предели.

Ще дойде. Този глагол е в множествено число на еврейски, докато неговият подлог, chemdah (виж по-горе), е в единствено число. Някои преводачи са променили chemdah, „желание“, в chamudoth, „желани неща“ или „съкровища“, за да може подлогът да съвпада с глагола в множествено число. Това обаче разрушава почитаното от времето месианско значение на този пасаж. Ако е необходимо да се направи промяна в еврейския език, за да се осигури съгласие между подлог и сказуемо, контекстът би подсказал, че глаголът трябва да бъде направен в единствено число, за да съвпада с подлога, chemdah.

Напълнете този дом. Това се изпълни, когато Христос дойде в Храма (вижте Мал. 3:1; Йоан 2:13–16). Храмът, в който Христос дойде, често е наричан Храмът на Ирод (вижте върху Лука 3:1; Йоан 2:20; ВБ 23, 24). В по-късни времена, а дори и днес, евреите обикновено наричат Храма на Соломон Първия Храм, а Храма от възстановяването му под управлението на Зоровавел до запустяването му през 70 г. сл. Хр. - Втория Храм.

8. Сребро. Бог не иска от хората да Му дават жертви, защото се нуждае от пари, а за да могат да получат благословия от даването и да развият характер като Неговия (вижте ДА 20, 21). „Непрекъснатото даване убива алчността“ (ЗТ 548). От юдеите по времето на Агей можем да научим урока, че Бог не може да благослови онези, които не успяват да Му дадат това, което е необходимо в Неговата служба (вижте гл. 1:5–11).

9. Слава. Поради присъствието на Христос „славата“ на Втория храм (виж на стих 7) беше „по-голям“ от този на първия. Вторият храм беше почетен с живото присъствие на Един, в когото „обитава телесно цялата пълнота на Божеството“ (Кол. 2:9). За обсъждане на Божията цел за евреите след завръщането им от плен вижте стр. 27–30.

Мир. Присъствието на „Княза на мира“ ще донесе на човечеството всички благословии, които съпътстват мира (вижте върху Йеремия 6:14). Съобщението за раждането на Исус, направено от ангелското войнство на вилтеемските пастири, беше послание за мир: „Слава във висините на Бога и на земята мир между човеците, благоволение“ (Лука 2:14).

10. Девети месец. Тоест, Кислев, еврейският месец, започващ през ноември или декември (виж том II, стр. 116). 24-ият ден от този месец би бил приблизително декември. 18, 520 г. пр.н.е. (виж том III, стр. 99).

11. Господ на Силите. Вижте върху Йеремиа 7:3.

Питайте. Задължение на свещениците е било да учат хората на всички Божии изисквания (вижте 2 Лет. 15:3). Следователно отговорът на свещениците би се считал за авторитетен.

12. Света плът. Тоест, плътта на някои животински жертви (вижте върху Лев. 6:25).

Не. Това, което се докосваше до „святата плът“, трябваше да бъде свято (виж Лев. 6:27), но дрехата на този, който носеше свята плът, не можеше да предаде своята святост на нищо друго.

13. Нечист. Сериозна церемониална нечистота произлиза от контакт с мъртво тяло. (виж Числа 19:11). Всичко, до което се докосваше оскверненият човек, ставаше нечисто.

14. Такъв е и този народ. Пророкът тук дава тълкуването на стихове 11–13. Не само самите изгнаници, но и всичко, към което са се допряли ръцете си, е донесло божествено проклятие вместо божествена благословия. Тяхното непослушание да не построят Господния дом е било тяхното оскверняване. Това послание определено е укор за предишните действия на хората.

Те принасят. Очевидно това се отнася за олтара, който изгнаниците са построили, когато са върнат (виж Ездра 3:2). Следвайки аналогията от Агей 2:12, става ясно, че светият олтар не е освещавал и не е могъл да освещава нечестивите действия на поклонниците.

15. От този ден. Тоест, от времето, споменато в стихове 10, 18.

Нагоре. Или „напред“. Агей очевидно е искал хората да „обмислят“ какво ще се случи в светлината на случилото се „преди“.

Преди да бъде положен камък. Или „преди да бъде положен камък“, или „преди да бъде положен камък“. Вероятно става дума за изграждането на основната структура на Храма, а не за полагането на основите на Храма.

16. Мерки. Тази дума се среща в LXX, а не в еврейския език. „Куповете“ бяха на зърно, което, след вършитба, давало само половината от очакваното от хората. Този недостиг на реколта представлявал Божието наказание върху хората заради тяхната небрежност.

Преса за вино. На иврит йекеб, преса за вино или масло. Обикновено се е състояла от две кухни в каменна или в земята, горна, в която се е пресовало гроздето или маслините, свързана чрез канал с долната, в която се е събирало виното или маслото.

Съдове. Пророкът е имал предвид добива на масло или вино, който ще се измерва в една от често срещаните еврейски мерки за течности, като например „баня“ (виж том I, стр. 166, 167). Преводачите на KJV изглежда са добавили думата „съдове“, за да избегнат по-конкретен термин.

Преса. Евр. пура, долното корито на пресата за вино или масло, в което течността се изстиска събрани.

17. Порази. Самият Бог наказва Своя народ (виж Втор. 28:22; Амос 4:9). „Взривяването“ и „мухълът“ опустошиха царицата; „градушката“ унищожи лозята (виж Пс. 78:47).

18. Помислете сега. На еврейски език този стих е правилно разделен граматически на две части. В първата пророкът призовава хората да „размислят“ – да отбележат внимателно – какво ще се случи от този ден нататък. Във втория той ги моли да „обмислят“ от

деня на полагането на основите на Храма и нататък. Повечето коментатори са съгласни, че тези два „дни“ са един и същ ден.

19. Семе. С други думи, „Дали твоето „семе“ е зърно [виж Йов 39:12], което си запазил за засаждане на реколтата догодина, все още в „хамбара“, или вече е изядено поради недостига на храна в резултат на сушата?“

Да, засега. Въпреки че нямаше признаци на растеж или поникване, по които да се предвиди. Какъв ще бъде добивът, Агей предсказва изобилие (виж Втор. 28:2, 3).

Не е донесено. Изглежда очевидно, че сушата (виж Агей 1:9, 10) все още е преобладавала по времето, когато е било дадено това послание. Обикновено дъждовният сезон е започнал един до два месеца по-рано (виж том II, стр. 110).

Този ден. Тоест, денят на тяхното послушание.

20. И отново. Книгата завършва с обещание за възстановяване на дома на Давид под ръководството на Зоровавел (ст. 21–23).

Двадесет и четвърти ден. Вижте стих 10. Въпреки че месецът не е посочен тук, той е разумно е да се предположи, че е същият като месеца на непосредствено предхождащото го послание на пророка. Общоприето е, че това послание е било предадено в същия ден като посланието от стихове 10–19.

21. Разклащане. Вижте стихове 6, 7.

22. Сваляне. Тук Господ представя Себе Си като упражняващ властта Си над всички народите на земята, които се противопоставиха на Неговите цели.

23. Печат. Евр. *chotham*, „печат“ или „печатен пръстен“; считан за предмет от голяма важност, авторитет и ценност (вижте върху Йер. 22:24). Тези прекрасни думи на обещание към Зоровавел би трябвало да донесат насърчение на всички Божи деца. „Бог няма да позволи нито един от Неговите истински служители да бъде оставен сам да се бори срещу големи трудности и да бъде победен. Той пази като скъпоценно бижу всеки, чийто живот е скрит с Христос в Бога. За всеки такъв Той казва: „Аз... ще те направя като печат, защото те избрах“ (7С 67).

Господ на Силите. Вижте върху Йеремия 7:3. Тези думи на обещание са изречени от Военачалника на армиите на вселената, уверение, че Неговите обещания ще бъдат изпълнени.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

3 ГК 24

4 РК 575, 576, 577

7 ДА 52, 187; ГК 23, 24; ПК 577, 597, 697

8 АА 519; ЧС 168; СС 188, 224, 261, 262, 303; МН 502; РР 525; ТМ 177, 198; 2Т 652;

ЗТ 549; 4Т 78, 458, 473; 6Т 102; 9Т 255; WM 279, 280, 281

9 РК 597

16 Изд. 143

16–19 ПП 527

19, 23 РК 577

23 МХ 488; 7Т 67

1

¹ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Аг. 1:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.